

GUPEA 2017 Anders Hagberg.
Solokonsserter och konstnärlig forskning.

Inledning

Under 2015 - 16 och 2016 - 17 har jag haft tid för forskning som en del av min tjänst. Projektet som har rubriken tonen, tillståndet och tystnaden, reflekterar över sambandet mellan modal musik, klang, pauser och musikens emotionella tillstånd och uttryck. Modalitet som ett tonalt tillstånd, som en färg eller plats att musikaliskt vara i, tonen och klangens kvalitet i det melodiska spelet samt tystnaden, som bärare av uttryck. Under de solokonsserter jag gjort under året har jag speciellt kunnat arbeta med erfarenheter och resultat som kommit ur min forskning.

I processinriktat förberedelsearbete samt under konsserternas ”nu” har jag prövat om, och i så fall hur man som musiker kan skapa ett tonalt tillstånd med begränsningen av ett modus (skala). Jag har också undersökt hur man med instrumentets klangfärg och utnyttjandet av tystnaden mellan tonerna kan förstärka det musikaliska uttrycket. Min metod att undersöka detta har utgått från mitt eget spel på flöjt/saxofon och ett utforskande av improvisation med olika modala begränsningar. Tonen och tystnadens kvalitet har undersökts med hjälp av bl.a. Suizen (blåsande Zen), en meditation över ljud ur den japanska shakuhachi-traditionen.

Insikterna från mina experiment har implementerats i alla de musikaliska sammanhang jag verkar i, men framför allt har de varit betydelsefulla under mina solokonsserter (eller vid solo-introduktioner/-kadenser i andra kontext) då jag, med mina blåsinstrument direkt kan samspela med rummets akustik och fylla pauserna mellan ljuden med spänning och mening. Under processarbetet har jag gjort flera inspelningar, som ett slags klingande reflektioner i bestämda modi, bl.a. folkliga koraler som till sin karaktär är modala, inte sällan med samma tonförråd som i arabisk musik.

Genomförande

Under tre veckor i mars-april hade jag fått ett vistelsestipendium på Villa San Michele på Capri, Italien för att sammanställa mina erfarenheter från mitt forskningsprojekt. Den text jag skrev kommer att utgöra en grund till en kommande artikel, 2018. Under vistelsen på Capri fanns möjligheter att presentera sitt arbete för de andra stipendiater och deras medföljande. Den 30/3 höll jag en konsert och muntlig presentation för alla de forskare och konstnärer från olika discipliner som var på San Michele. Den ägde rum i det lilla kapellet som hade vidunderlig utsikt över havet bort mot Neapel.

Min nästa solokonsert den 29/6 ägde också rum i en exceptionell miljö, staden Kjøllefjord allra längst upp i Nordnorge vid ishavets horisont under Chrisfestivalen. Årets sista solokonsert gavs 14/10 i samband med GIBCA Extended, Göteborgs internationella konstbiennial i ateljén och galleriet Stone Zone.

Reflektion och Analys

Trots att jag genom åren har gjort ganska många soloframträdanden tycker jag fortfarande att det är utmanande. Musikalisk kommunikation är centralt för mig och när jag har en eller flera kollegor på scenen så känner jag mig alltid mer förvissad om att musikens flöde skall infinna sig. (Kanske är det just därför jag antar utmaningen att spela solo med jämna mellanrum). När jag är ensam på scenen och skall improvisera måste jag lita till andra impulser än från andra musiker; vad rummet ger mig i akustik och även visuellt, hur publiken svarar på det jag

gör och hur musiken i sig ger mig inspiration till flow.

Inför årets konserter ville jag använda mig av idéer och verktyg som jag utvecklat i mitt forskningsarbete. Jag tänker särskilt på mina praktiska studier av Suizen, dvs att använda min andning i instrumenten för att bli mer närvarande och att vila i den klang i rummet jag skapar. Att våga stanna i tystnaden och inte bli stressad att skynda på musiken. Vid alla konserterna var de yttre faktorerna i form av rum, natur eller konst betydelsefulla som inspiration i mina framföranden. I tillägg till dessa saker så formulerade jag också till varje stycke, en slags inspirerande affirmationer kring vad i det som triggar min kreativitet och vad jag vill undersöka i realtid med stycket.

Till min glädje lyckades jag, i synnerhet på de två sistnämnda konserterna skapa ett tillstånd av avspändhet, lyssnande, lekfullhet och dynamik. Det var helt enkelt kul att spela ensam!

De resultat jag erfarit när jag själv eller mina studenter har tillämpat tekniker som jag utvecklat i projektet indikerar *att övningar i närvaro med uppmärksamhet på tonen och tystnaden verkar öka en musikers förmåga att hitta ett inre rum i både sinne och klang som påverkar musikens uttryck*. Genom att använda ton-förråd från raga och maqam i nya musikaliska sammanhang har jag skapat *incitament till ett tonalt mer rikt och mångfacetterat musikaliskt uttryck*. Slutligen så har jag stärkts i *att formulera mig kring varje låt och vad den har för potential till kreativ gnista*. Det kan vara en metafor, ett musikaliskt element (t.ex. rytm) eller en stämning och känsla att vara i.

Repertoar:

Giðða - trad. Arr Anders Hagberg

Care - Anders Hagberg

The Sea - Anders Hagberg

True Detective - Anders Hagberg

Matusi - Anders Hagberg

Vara ingenting - Elisabeth Hermodsson

Caravan – J. Tisol

Aungmented Reflection - Anders Hagberg

Circle no 2 - Anders Hagberg

Toka Voka Oka Boka – Lars Gullin

Jag lyfter mina händer – trad arr. Anders Hagberg

Send in the clowns - Stephen Sondheim

Meditation - Anders Hagberg